

Dariusz Lipiec

Teologiczne podstawy duszpasterstwa młodzieży

Warszawskie Studia Pastoralne 23, 9-31

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. DARIUSZ LIPIEC¹, KUL

TEOLOGICZNE PODSTAWY DUSZPASTERSTWA MŁODZIEŻY

Duszpasterstwo młodzieży jest zorganizowaną działalnością zbawczą Kościoła w środowisku ludzi młodych: „wobec młodzieży szkolnej, pozaszkolnej, akademickiej, pracującej i pielgrzymkowej, która realizowana jest poprzez formy duszpasterstwa zwyczajnego: przepowiadanie słowa Bożego, katechezę szkolną i parafialną, duszpasterstwo liturgiczne [...], posługę pasterską, a także formy duszpasterstwa nadzwyczajnego: specjalnego i specjalistycznego. Duszpasterstwo specjalne realizowane jest poprzez małe wspólnoty skupiające młodzież [...]”. Młodzieżowe duszpasterstwo specjalistyczne obejmuje

---

¹ **Ks. Dariusz Lipiec**, dr hab. teologii pastoralnej, prof. KUL; prezbiter diecezji siedleckiej, kierownik Katedry Organizacji Duszpasterstwa w Instytucie Teologii Pastoralnej i Katechetyki KUL, członek: Post-Netzwerks der mittel- und osteuropäischen Pastoraltheologinnen und Pastoraltheologen, Komisji Teologii Oddziału PAN w Lublinie Towarzystwa Naukowego KUL, Polskiego Stowarzyszenia Pastoralistów; autor książki *Duszpasterstwo niewidomych i słabowidzących w Polsce. Studium teologicznopastoralne* (Lublin 2011) oraz kilkudziesięciu artykułów z zakresu teologii pastoralnej, a zwłaszcza organizacji duszpasterstwa, apostołstwa świeckich i duszpasterstwa niepełnosprawnych. Adres do korespondencji: al. Raławskie 14, 00-950 Lublin. E-mail: dlipiec@kul.pl.

młodzież nieprzystosowaną i niedostosowaną społecznie, a zwłaszcza młodzież dotkniętą narkomanią, alkoholizmem i innymi nałogami”². Podstawowym celem duszpasterstwa młodzieży jest doprowadzenie młodych ludzi do dojrzałości w wierze, tak aby stali się świadkami Chrystusa. Duszpasterstwo młodzieży ma za cel również kształtowanie w młodej osobie „nowego człowieka”, poprzez wpływanie nań w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, moralnym, społecznym i religijnym. Kształtowanie to polega w znacznej mierze na pomocy młodemu człowiekowi w rozwoju życia modlitewnego, formacji apostołskiej oraz podejmowaniu odpowiedzialności za działalność własną oraz za wspólnotę Kościoła i społeczeństwo³.

1. Podstawy chrystologiczne

Okres adolescencji jest czasem budzenia się samoświadomości człowieka oraz określania relacji do Boga, świata i innych ludzi. Dla budowania światopoglądu przez młodego człowieka szczególne znaczenie ma odniesienie do Chrystusa jako Drogi, Prawdy i Życia oraz do Ducha Świętego, umacniającego go i przygotowującego do wejścia w dorosłe życie.

Czas dojrzewania można postrzegać jako punkt zwrotny w życiu człowieka. Dla chrześcijanina jest on okresem opowiedzenia się za Chrystusem i przyjęcia Go swego życia. Złączenie z Nim, jakie dokonało się w sakramencie chrztu, zjednoczenie przez Eucharystię, wymaga świadomego i dobrowolnego potwierdzenia w akcie przyjęcia Chrystusa

---

² A. Długosz, *Młodzieży duszpasterstwo*, w: *Leksykon teologii pastoralnej*, R. Kamiński, W. Przygoda, M. Fiałkowski (red.), Lublin 2006, s. 511.

³ Tamże.

jako Pana i Zbawiciela. Gruntem do tego aktu jest uświadomienie przez człowieka Bożej miłości, jaką został obdarzony. Świadomość miłości Chrystusa spotyka się z naturalnym pragnieniem miłości rodzącym się w młodym człowieku: bycia kochanym i obdarzania innych miłością. Pragnienie miłości wiąże się ponadto z pragnieniem szczęścia, na które młodzi ludzie są otwarci. Złączenie życia z Chrystusem dokonuje się zatem nie tylko na płaszczyźnie intelektualnej, ale także na płaszczyźnie emocjonalnej i egzystencjalnej⁴.

Młodość jest czasem odkrywania powołania przez człowieka. Dla osoby ochrzczonej oznacza to w pierwszym rzędzie odkrycie powołania chrześcijańskiego, czyli powołania do życia we wspólnocie z Bogiem. Według św. Jana Pawła II, odkrywanie powołania chrześcijańskiego przez młodych ludzi wiąże się z poznaniem i przyjęciem Chrystusa jako Drogi, Prawdy i Życia. Papież ten ukazywał młodzieży Chrystusa jako Drogę prowadzącą do Ojca, którą powinien iść każdy chrześcijanin pragnący osiągnąć zbawienie. Jest to droga pewna, wiodąca człowieka do pełni trwałego szczęścia. Święty przestrzegał jednocześnie młodych ludzi przed innymi drogami, jakie jawią się przed nimi jako sposoby na życie: „istnieje wiele błędnych dróg, wiele łatwych rozwiązań, a także wiele niejasności”⁵.

Wielorakie propozycje współczesnego świata, które jawią się jako alternatywne drogi życia są źródłem wielorakich dylematów młodych ludzi. Nierzadko są oni oczarowani możliwościami, jakie oferuje „świat”, a które stoją w sprzeczności z Ewangelią i zasadami moralności chrześcijańskiej. Zdarza się ponadto, że młodzież – nie mając doświadczenia życiowe-

⁴ Św. Jan Paweł II, Homilia *Czas decyzji, czas przyjęcia Chrystusa* (Auckland 22.11.1986), OsRomPol 8:1987 nr 1, s. 24.

⁵ Tenże, Orędzie na IV Światowy Dzień Młodzieży 1989 r., OsRomPol 9:1988 nr 12, s. 3.

go lub dobrych wzorców ze strony dorosłych – dokonuje błędnych wyborów. W takiej sytuacji konieczne jest nawrócenie człowieka, rozumiane jako poszukiwanie Boga i dążenie do zjednoczenia z Nim.

Dla wielu młodych ludzi ten etap życia jest nie tyle czasem nawrócenia, ile czasem poszukiwania Boga i Jego miłości. Nie mieli oni bowiem nikogo w swoim otoczeniu, kto ukazał by im Go i do niego przyprowadził⁶. Ten trudny okres w życiu człowieka jest wyzwaniem dla duszpasterstwa. Duchowni i inni posługujący w Kościele wezwani są do tego, aby pomogli młodzieży poszukującej własnej drogi życia poznać Boga, a przede wszystkim Jego miłość⁷. Zadaniem wspólnoty Kościoła jest ukazanie Bożej miłości oraz uświadomienie młodym ludziom, że zostali oni już wcześniej przez Boga ukochani i powołani do wspólnoty z Nim⁸.

Ukazując młodzieży Chrystusa jako Drogę prowadzącą do Ojca, św. Jan Paweł II przedstawiał Go także jako Towarzysza drogi życiowej. Towarzystwo Chrystusa jest konieczne dla człowieka realizującego swoje powołanie, ponieważ człowiek, zwłaszcza młody, jest istotą słabą, której brakuje sił i wytrwałości, a przy tym podatną na wpływy zewnętrzne, nierzadko popadającą w grzech. Chrystus kroczący z człowiekiem po drogach życia ukazany został przez papieża jako Ten, który umacnia i utwierdza w powołaniu, udziela potrzebnej łaski, podnosi po upadku i przywraca utraconą świętość. Dla młode-

---

⁶ Por. A. Rynio, *Wychowanie młodzieży w nauczaniu kardynała Stefana Wyszyńskiego*, Lublin 2001, s. 41-60.

⁷ Por. A. Offmański, *Młodzieżowe grupy religijne szansą katechumenatu parafialnego*, w: *Troska Kościoła o współczesną młodzież. Zarys problematyki*, A. Offmański (red.), Szczecin 2008, s. 312-314.

⁸ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Droga, Prawda, Życie* (Santiago de Compostela 19.08.1989), *OsRomPol* 10:1989 nr 8, s. 18.

go człowieka Chrystus ukazuje się także jako wzór pielgrzyma, który mimo przeciwności życiowych konsekwentnie zmierza do Ojca i dochowuje wierności Bogu oraz Jego powołaniu⁹.

Odkrycie Chrystusa jako Drogi i Przewodnika wiąże się z uznaniem Go za Prawdę. „Prawda stanowi najgłębszy wymóg ludzkiego rozumu. Przede wszystkim młodzież złaźniona jest prawdy o Bogu, o człowieku, o życiu i o świecie”¹⁰. Według św. Jana Pawła II, „człowiek, który chce zrozumieć siebie do końca – nie wedle tylko jakichś tylko doraźnych, częściowych, czasem powierzchownych a nawet pozornych kryteriów i miar swojej własnej istoty – musi ze swoim niepokojem, niepewnością, a także słabością i grzesznością, ze swoim życiem i śmiercią przybliżyć się do Chrystusa” (RH 10). W świetle nauczania papieskiego, Chrystus jest Słowem prawdy i samą Prawdą wypowiedzianą przez Ojca jako odpowiedź na wszystkie pytania egzystencjalne człowieka. On w pełni odkrywa przed człowiekiem, także młodym, tajemnicę człowieka i świata, w którym on żyje¹¹.

Zadaniem młodego człowieka jest dążenie do coraz pełniejszego poznania prawdy¹². Nie jest ono łatwe, ponieważ w świecie często jest ona wymieszana z kłamstwem. Kłamstwo jest dziełem przede wszystkim szatana jako jego ojca i jest rozpowszechniane w sposób mniej lub bardziej świadomy przez ludzi fałszujących prawdę o Bogu, człowieku i świecie. W celu poznania prawdy, która jest w Bogu i jest udziela-

⁹ Tenże, Przemówienie *Jezus Chrystus – naszą drogą* (Wiedeń 10.09.1983), OsRomPol 4:1983 nr 9, s. 6.

¹⁰ Tenże, Przemówienie *Droga, Prawda, Życie*, s. 19.

¹¹ Tenże, Przemówienie *Bóg mówi po to, aby Go słuchano* (17.04.1988), OsRomPol 9:1988 nr 5, s. 14.

¹² Por. Z. Struzik, *Program wychowawczy oparty na wartościach według nauczania Jana Pawła II*, Warszawa 2010, s. 337-357.

na człowiekowi w Chrystusie i przez Chrystusa, młodzi ludzie potrzebują pomocy ze strony wspólnoty wierzących. Zadaniem Kościoła jest udzielanie oparcia duchowego i wsparcia psychicznego w procesie odkrywania Boga-Prawdy. Wspólnota Kościoła jest ponadto depozytariuszem Prawdy, której powinna udzielać swoim członkom i umacniać ich w jej wyznaniu i krzewieniu. Środkami służącymi wzrastaniu w prawdzie są przede wszystkim katecheza i lektura Katechizmu Kościoła Katolickiego. Nie bez znaczenia jest także zgłębianie jej przez uczestnictwo w Eucharystii i modlitwę¹³.

Prawda o centralnej roli Boga w życiu człowieka ma nie tylko walor poznawczy i jest ważna nie tylko na płaszczyźnie intelektualnej. Ma ona walor egzystencjalny, ponieważ na niej opiera się życie i działalność chrześcijan. Z tego względu dla powołania chrześcijańskiego ma ona duże znaczenie i powinna być przez wierzących strzeżona, proklamowana i broniona. Obrona prawdy chrześcijańskiej jest zadaniem wszystkich ochrzczonych, do którego powinni być przygotowywani od młodości¹⁴. Zadaniem duszpasterzy i wspólnoty kościelnej jest umacnianie młodych ludzi w przyjętej prawdzie oraz dodawanie im otuchy do jej obrony. Uległość orędzium zbawczemu Chrystusowi wiąże się bowiem z odwagą dawania świadectwa wobec tych, którzy występują przeciw niemu zaprzeczając mu lub fałszując go¹⁵.

Odkrycie Chrystusa jako Drogi i Prawdy oznacza uznanie Go za Życie i związanie z Nim egzystencji. Uznanie Chrystusa

---

¹³ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Bądźcie gotowi, gdy trzeba bronić prawdy* (Como 5.05.1996), OsRomPol 17:1996 nr 7-8, s. 23.

¹⁴ Benedykt XVI, Przemówienie *Otwórzcie szeroko wasze serca Chrystusowi* (Kolonja 18.08.2005), w: *Pielgrzymki Ojca Świętego Benedykta XVI 2005-2007*, Warszawa 2008, s. 37-38.

¹⁵ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Chrystus jest odpowiedzią na wasze pytania* (Caracas 28.01.1985), OsRomPol 6:1985 nr 1, s. 25.

za Życie przez młodego człowieka wiąże się z wejściem w tajemnicę życia Bożego i uznaniem, że swoją pełnię egzystencja człowieka osiąga w zjednoczeniu ze Zbawicielem, i że tylko dzięki niemu możliwe jest zrozumienie sensu i znaczenia ludzkiego bytowania. Młodzi ludzie zostali wezwani przez Boga do odkrycia Chrystusa jako Życia i związania z nim swojej egzystencji. Proces ten bowiem odbywa się nie tylko na płaszczyźnie intelektualnej, teoretycznej, ale także na płaszczyźnie praktycznej, w codziennym życiu człowieka. Dzięki przyjęciu Chrystusa-Życia chrześcijanin może zrozumieć tajemnicę ludzkiej egzystencji: tajemnicę szczęścia doczesnego i wiecznego, znaczenie pracy i sens wypoczynku, tajemnicę cierpienia w postaci choroby lub niepełnosprawności¹⁶, a także tajemnicę celu ludzkiego bytowania na ziemi i ostatecznego sensu życia doczesnego i wiecznego człowieka oraz zbawienia¹⁷.

Odkrycie Chrystusa jako Życia oznacza także uznanie, że tylko On jest w stanie zaspokoić najgłębsze pragnienia ludzkiego serca¹⁸. Syn Boży jest Dawcą siły duchowej człowieka i wlewa radość w ludzkie serca¹⁹. Zadaniem młodych ludzi jest odkrycie, że Chrystus jest w możności dać im potrzebną siłę i energię w każdych okolicznościach, w jakich mogą się znaleźć, bez względu na ich własne ograniczenia i przeszkody zewnętrzne²⁰.

¹⁶ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Będziecie światłem wśród mroków, jeśli oświeci was Chrystus* (Bogota 2.07.1986), OsRomPol 7:1986 nr 7, s. 12.

¹⁷ Tenże, Homilia *Podstawowy problem ludzkiego życia – zbawienie* (Lizbona 14.05.1982), OsRomPol 3:1982 nr 5, s. 13-14.

¹⁸ Tenże, Przemówienie *Nigdy nie będziecie sami* (Sydney 25.11.1986), OsRomPol 8:1987 nr 2, s. 13-14.

¹⁹ Tenże, Przemówienie *Chcę mówić wam o świetle Chrystusa* (11.09.1984), OsRomPol 5:1984 nr 9, s. 18.

²⁰ Tenże, Przemówienie *Nie szukajcie gdzie indziej tego, co może wam dać tylko Chrystus* (Lima 15.05.1988), OsRomPol 9:1988 nr 6, s. 17.

Przyjęcie Chrystusa i złączenie z nim egzystencji, będące początkiem życia chrześcijańskiego, wiąże się z otrzymaniem od Niego cnót teologalnych, które umożliwiają człowiekowi uczestnictwo w naturze Boga. „Uzdalniają one chrześcijan do życia w jedności z Trójcą Świętą”²¹. „Kształtują, pobudzają i charakteryzują działanie moralne człowieka. [...] Są wszczepione przez Boga w dusze wiernych, by uzdolnić ich do działania jako dzieci Boże i do zasługiwania na życie wieczne”²².

Zadaniem młodych ludzi jest współpraca z Chrystusem w rozwijaniu wiary, nadziei i miłości. Rozwój wiary wiąże się z pogłębianiem znajomości jej treści: z szerszym rozumieniem prawd wiary chrześcijańskich, głębszym pojmowaniem znaczenia zasad moralności chrześcijańskiej, społecznej nauki Kościoła i umiejętnością stosowania ich w życiu codziennym²³. Jednocześnie młodzi ludzie powinni przyjąć postawę czuwania, aby cnoty wiary nie utracić, ponieważ jest ona zagrożona poprzez działanie różnorodnych czynników zewnętrznych, oddziałujących negatywnie na młodzież²⁴. Jest więc rzeczą konieczną, aby młodzi chrześcijanie nieustannie powierzali się Bogu i trwali w łączności z Nim²⁵.

Troska o rozwój cnoty wiary jest dla wielu młodych ludzi zadaniem trudnym, dlatego potrzebują oni do jego realizacji wsparcia ze strony wspólnoty Kościoła. Według św. Jana Paw-

---

²¹ KKK 1812.

²² KKK 1813.

²³ Benedykt XVI, Homilia *Eucharystia musi być centrum waszego życia* (Kolonia 21.08.2005), w: *Pielgrzymki Ojca Świętego Benedykta XVI 2005-2007*, s. 72-73.

²⁴ ranciszek, Homilia podczas XXVIII Światowych Dni Młodzieży (Rio de Janeiro 25.07.2013), *OsRomPol* 34:2013 nr 8-9, s. 11-12.

²⁵ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Wży, którzy odkryliście prawdę, czuwajcie* (Rzym 21.06.1980), *OsRomPol* 1:1980 nr 6, s. 13.

ła II wsparcie to powinno w pierwszej kolejności nadejść ze strony Kościoła domowego, czyli środowiska rodzinnego młodego człowieka. To właśnie domowy Kościół, a zwłaszcza rodzice, powołani są do pomocy w inicjowaniu życia z wiary chrześcijańskiej u swoich dzieci, a następnie do wspomagania ich w rozwoju wiary i strzeżenia jej depozytu²⁶. Według papieża Franciszka, w dalszej kolejności obowiązek wspierania młodzieży spoczywa na wspólnotach eklezjalnych, zwłaszcza lokalnych, które pod przewodnictwem swych duszpasterzy powinny nieść pomoc duchową i psychiczną²⁷.

Zadaniem wspólnoty wierzących oraz jej pasterzy jest również wspieranie młodych ludzi w podtrzymywaniu i rozwijaniu teologalnej cnoty nadziei, która „odpowiada dążeniu człowieka, złożonemu przez Boga w sercu każdego człowieka”²⁸. Dzięki niej człowiek pragnie jako swego „szczęścia Królestwa niebieskiego i życia wiecznego, pokładając ufność w obietnicach Chrystusa”, a nie we własnych siłach²⁹.

Jako wyzwanie dla duszpasterstwa jawi się nakłonienie młodych ludzi, aby podjęli współpracę z łaską Bożą i rozwijali cnotę nadziei. Zadaniem duszpasterzy i wspólnoty wierzących jest ukazanie zbawienia dokonanego przez Chrystusa jako celu i spełnienia wszelkich dążeń ludzkich oraz jako pełni szczęścia,

---

²⁶ Tenże, Przemówienie *Powiedz nam, jak żyć zgodnie z wiarą* (Rose Hill 15.10.1989), OsRomPol 10:1989 nr 12, s. 27.

²⁷ Franciszek, Przemówienie *Niech was będzie słychać* (São Sebastião do Rio de Janeiro 25.07.2013), OsRomPol 34:2013 nr 8-9, s. 8-9; Zob. Św. Jan Paweł II, Orędzie na XII Światowy Dzień Młodzieży 1997 r., OsRomPol 17:1996 nr 10, s. 5-6.

²⁸ KKK 1818.

²⁹ KKK 1817; Zob. D. Xerri, *Jezus Chrystus jedyną nadzieją człowieka w nauczaniu Jana Pawła II.*, w: *Młodzię nadzieją Kościoła i świata. Kolekcja Communio* 18, L. Balter i in. (red.), Warszawa 2008, s. 443-468.

którego pragną wszyscy ludzie³⁰. Z zadania tego wynika konieczność zaangażowania się lokalnych wspólnot kościelnych w działania zmierzające do poprawy sytuacji młodych ludzi w społeczeństwie i otwierające perspektywę lepszego życia, zarówno w wymiarze materialnym, jak i duchowym³¹. Duszpasterze powinni także zachęcać młodych ludzi i wspierać ich w zaangażowaniu na rzecz poprawy relacji społecznych³².

Duszpasterskie zadania wspólnoty kościelnej wiążą się także ze wsparciem indywidualnym młodych ludzi, obdarzonych teologalną cnotą nadziei. Chodzi w nim zwłaszcza o formację do życia według ośmiu błogosławieństw, które kierują ludzką nadzieję do nieba i pomagają przetrwać życiowe przeciwności i traktować je jako próby³³. Błogosławieństwa są także programem życia chrześcijanina, który młodzież powinna poznać i według nich kierować swoim losem³⁴.

---

³⁰ Podtrzymywanie nadziei i młodych ludzi jest trudnym wyzwaniem dla współczesnego duszpasterstwa. W społeczeństwach bogatych, gdzie człowiek, także młody, może kupić niemal wszystko, udziałem ludzi jest często samotność prowadząca do utraty sensu życia i samobójstw, szczególnie wśród młodego pokolenia; zob. Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Nadzieja – Miłość – Pokój* (Tokio 24.02.1981), OsRomPol 2:1981 nr 6, s. 21.

Z kolei w społeczeństwach ubogich ograniczone możliwości rozwoju i edukacji młodych oraz niejasne perspektywy zdobycia pracy i zajęcia odpowiedniego miejsca w społeczeństwie prowadzą do marazmu życiowego i utraty nadziei chrześcijańskiej; zob. Św. Jan Paweł II, Homilia *Z Chrystusem jesteście silni* (San Juan de los Lagos 8.05.1990), OsRomPol 11:1990 nr 6, s. 9.

³¹ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Program nadziei* (Namur 18.05.1985), OsRomPol 6:1985 nr nadzwyczajny II, s. 28-29.

³² Tenże, Przemówienie *Nie pozwólcie, aby niszczone waszą przyszłość* (Asunción 18.05.1988), OsRomPol 9:1988 nr 6, s. 25-26.

³³ Franciszek, Orędzie na XXIX Światowy Dzień Młodzieży 2014 r., OsRomPol 35:2004 nr 2, s. 11-12.

³⁴ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Program ośmiu błogosławieństw* (Lima 2.02.1983), OsRomPol 4:1983 nr 3, s. 18.

W centrum życia chrześcijańskiego znajduje się miłość. Jako cnota teologalna uzdalnia człowieka do kochania Boga dla Niego samego, ponad inne stworzenia, zaś siebie i innych ze względu na Boga. Miłość jest zasadą życia chrześcijańskiego i w tym kontekście postrzegana jest jako przykazanie, najważniejsze spośród wszystkich przykazań.

Młodzi ludzie, w sposób niejako naturalny otwarci na miłość, zostali wezwani przez Chrystusa do przyjęcia miłości jako motywu przewodniego swojej egzystencji oraz do wierności miłości, bez względu na okoliczności w jakich mogą żyć. Zadaniem duszpasterzy i wspólnoty wierzących jest pomoc młodzieży w rozpoznaniu prawdziwej miłości, mającej źródło w Bogu. Często bowiem młodzi ludzie spotykają różnorakie propozycje fałszywych miłości, które trudne jest im rozpoznać i prawidłowo ocenić³⁵. Pomoc ta dotyczy także przyjęcia i wytrwania w miłości Chrystusowej, która jest wymagająca.

Miłość chrześcijańska obejmuje wszystkich ludzi, w tym także obcych i tych, którzy odnoszą się z nienawiścią. Młodzi ludzie potrzebują nauczycieli, którzy słowem i przykładem życia uczą szacunku do przedstawicieli innych narodów, religii, kultur³⁶. Zadaniem duszpasterzy jest formacja młodzieży, aby była zdolna wyjść do ludzi cechujących się odmiennością myślenia, także w sytuacji, gdy chrześcijanie są w mniejszości i przejawiają tendencje do dystansowania się od społeczeństwa³⁷.

---

³⁵ Tenże, Przemówienie *Postępujcie na swej drodze jako ludzie radośni* (26.06.1988), OsRomPol 9:1988 nr 8, s. 21; Por. E. Gołąbek, *Duchowy portret młodzieży w ujęciu Karola Wojtyły – Jana Pawła II*, w: *Młodzież nadzieją Kościoła i świata*, s. 320-321.

³⁶ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Wierzymy w Boga, wielbimy Boga, szukamy Boga* (Casablanca 19.08.1985), OsRomPol 6:1985 nr nadzwyczajny II, s. 15-16.

³⁷ Tenże, Homilia *Miłość, która przemienia i buduje* (Seul 7.10.1989), OsRomPol 10:1989 nr 12, s. 8-9.

Cnota miłości uzdalnia chrześcijanina do wyjścia ku innym ludziom i podjęcia wysiłku dla realizacji ich dobra. Pozwala ona przekraczać własny egoizm i pracować, a nawet poświęcać się dla innych³⁸. W tym kontekście zadaniem duszpasterstwa jest pomoc młodym ludziom w otwarciu się na potrzeby innych, zarówno w ich otoczeniu, jak znajdujących się w oddaleniu fizycznym, oraz w podjęciu służebnej działalności na rzecz ich dobra³⁹. Duszpasterze i inni odpowiedzialni za formację młodzieży mogą za podstawę działania przyjąć naturalną otwartość młodych ludzi na innych i ich naturalną wrażliwość na ich potrzeby. Powinni oni inspirować młodzież do bezinteresownych działań na rzecz innych i wskazywać młodzieży aktualne potrzeby⁴⁰.

Czas dojrzewania człowieka jest nie tylko czasem opowiedzenia się za Chrystusem i związania z Nim życia, lecz również odkrywania powołania szczegółowego: do życia w małżeństwie i rodzinie, do służby Bożej lub życia w samotności⁴¹. Odkrycie własnego powołania i pójście za głosem Chrystusa jest współcześnie coraz trudniejszym wyzwaniem dla ludzi młodych. Dlatego towarzyszyć im powinna w tym czasie wspólnota wierzących z duszpasterzami na czele, której zadaniem jest wspieranie poprzez modlitwę i dialog. Działalność duszpasterstwa powinna pomóc młodym ludziom usłyszeć głos Boga; może on być zagłuszany przez inne propozycje lub budzić lęk

---

³⁸ Tenże, Homilia *Sens życia polega na dawaniu* (Vadstena 10.06.1989), OsRomPol 10:1989 nr 9, s. 29-30.

³⁹ Tenże, Homilia *Być wielkim – to znaczy służyć* (Monte del Gozo 20.08.1989), OsRomPol 10:1989 nr 8, s. 20-21.

⁴⁰ Tenże, Przemówienie *Misja i odpowiedzialność* (Antananarivo 29.04.1989), OsRomPol 10:1989 nr 4, s. 11-12.

⁴¹ A. Śmigielski, *Młody człowiek w centrum Bożej miłości*, w: *W trosce o młodzież*. J. Niewęglowski (red.), Warszawa 2004, s. 13-17.

i obawy⁴². Duchowni i świeccy katolicy powinni także dodawać odwagi i utwierdzać w dokonanych decyzjach, zwłaszcza gdy chodzi o wierność Chrystusowi. Chodzi tu zarówno o wierność w małżeństwie jak i o wierność w życiu kapłańskim i konsekrowanym, której oczekuje wspólnota wierzących⁴³.

2. Podstawy pneumatologiczne

Młodzi ludzie zostali chrześcijanami dzięki sakramentowi chrztu, który otrzymali najczęściej w wieku dziecięcym. Sakrament ten uczynił ich dziećmi Bożymi, latoroślami wszczepionymi w Chrystusa i świątyniami Ducha Świętego. Duch Święty uzdalnia chrześcijan do przyjmowania Bożej łaski, a przez to do pogłębiania wspólnoty z Ojcem i Synem, oraz do rozwijania życia nadprzyrodzonego w sobie. Pełnię darów Ducha Świętego chrześcijanie otrzymują w sakramencie bierzmowania, który z reguły przyjmowany jest w wieku młodzieńczym. Siedmiorakie dary Ducha konieczne są indywidualnego rozwoju duchowego młodego człowieka, jak również do jego zaangażowania we wspólnotę Kościoła i społeczność ludzką oraz przyjęcie odpowiedzialności za nie.

Św. Jan Paweł II nauczał, że pierwszoplanowym działaniem Ducha Świętego w sercu młodego człowieka jest udzielanie mu pomocy w celu zrealizowania powołania i posłannictwa, które zostały mu dane od Ojca przez Chrystusa⁴⁴. Młodzi

---

⁴² Franciszek, Przemówienie *Internet, ale nie tylko* (Rzym 7.12.20013), OsRomPol 35:2014 nr 1, s. 37.

⁴³ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Odpowiedź Jezusa* (Schaan Dux 8.09.1985), OsRomPol 6:1985 nr nadzwyczajny II, s. 5-6.

⁴⁴ Tenże, Przemówienie *Macie dać Kościołowi nową młodość* (Fryburg 13.06.1984), OsRomPol 5:1984 nr 7, s. 21.

ludzie zostali wezwani, aby z pomocą Ducha Świętego poznać samych siebie i odkryć bogactwo darów nadprzyrodzonych i talentów naturalnych, jakie znajdują się w głębi ich osobowości. W ten sposób, współpracując z Trzecią Osobą Boską, mogą uniknąć powierzchowności w poznaniu siebie, a w konsekwencji w poznawaniu innych ludzi, w ich ocenie i ocenie świata, w którym żyją. Mogą oni w ten sposób odkryć „autentyczność” w głębi swego jestestwa oraz budować relacje międzyludzkie oparte na „autentyczności”.

Współpraca z Duchem Świętym ma za cel również odkrycie Boga jako Źródło nowego, chrześcijańskiego życia, z którego płynie siła do przemiany własnego życia. Pozostawanie w łączności z Duchem chroni młodego człowieka od niebezpieczeństwa świata, a przede wszystkim od iluzji szczęścia, jaką dają narkotyki, pseudowolność, pseudonauka, naiwna wolność seksualna i inne uzależnienia.

Obecność Ducha Świętego w życiu młodego człowieka jest konieczna dla jego formacji moralnej. Kształtowanie sumienia odbywa się we współpracy z łaską Bożą. Stała troska o wrażliwość sumienia odbywa się bowiem przy wsparciu Ducha Świętego. Także zmaganie się dobra ze złem we wnętrzu młodego człowieka jest motywem do jego otwarcia się na działanie Ducha Świętego, który pomaga rozpoznać dobro i zło, odróżnić je od siebie umocnić człowieka do opowiedzenia się po stronie dobra. W ten sposób Trzecia Osoba Trójcy Świętej wspomaga młodą osobę w przewyciężaniu egoizmu i otwieraniu się na innych ludzi i ich potrzeby⁴⁵.

Współpraca z Duchem Świętym i otwarcie na Jego działanie chroni młodych ludzi także przed zamykaniem się we wła-

---

⁴⁵ Franciszek, Przemówienie *Głóście Ewangelię, jeśli trzeba, także słowami* (Asyż 4.10.20013), OsRomPol 34:20013 nr 11, s. 17.

snym świecie i izolowaniem od rzeczywistości zewnętrznej. Konieczność wglądu w siebie, której efektem jest samopoznanie i troska o własną formację, może stać się dla człowieka okolicznością sprzyjającą dystansowaniu się od wspólnoty ludzkiej i marginalizacji. Jednak posłuszeństwo Duchowi Świętemu i otwarcie się na Jego działanie chroni młodego człowieka przed wypaczeniami w procesie samowychowania i formacji religijnej.

Zdaniem duszpasterzy, jak i całej wspólnoty chrześcijańskiej, jest pomoc młodym ludziom, aby w otrzymanym Duchu Świętym rozpoznali przewodnika w poznawaniu siebie oraz wartości świata i znaczenia otaczających ich wydarzeń. Pomoc ta dotyczy także otwarcia się młodzieży na działanie Trzeciej Osoby Bożej, uzdalniającej do poznania prawdy i korzystania z wolności. Znaczącą rolę przypisuje się trosce pastoralnej dotyczącej przygotowania do przyjęcia sakramentu bierzmowania. Zadaniem duszpasterzy jest pomaganie młodym ludziom, aby stali się zdolnymi do przyjęcia tego sakramentu oraz do współpracy z darami Ducha Świętego w realizacji misji chrześcijańskiej w Kościele i w świecie. Duchowni nie mogą kierować się w tym względzie doraźnymi sukcesami duszpasterskimi. Zbyt powierzchowne przygotowanie młodzieży do przyjęcia tego sakramentu może bowiem skutkować odrzuceniem darów Ducha i Jego Osoby, a w konsekwencji przedmiotowym traktowaniem osoby ludzkiej, koniunkturalizmem w relacjach międzyludzkich oraz odrzuceniem Kościoła i Boga⁴⁶.

Naturalnym pragnieniem młodzieży jest bycie we wspólnocie i przeżywanie bliskości innych ludzi. Duch Święty wychodzi naprzeciw potrzebom ludzi młodych i prowadzi ich do

---

⁴⁶ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Macie dać Kościołowi nową młodość*, s. 21.

wspólnoty Kościoła. W Kościele mogą oni znaleźć prawdę i dobro oraz wsparcie w realizacji powołania i w dążeniu do szczęścia. Kościół jest bowiem „wspólnotą tych, którzy wierzą w Chrystusa i którzy pragną dać się prowadzić Jego Duchowi [...] drogami Królestwa Bożego”⁴⁷. Podążanie za Duchem Świętym ze wspólnotą eklezjalną daje młodym ludziom możliwość przeżywania swej egzystencji i realizacji powołania jako duchowej przygody, nadającej sens życiu i dającej osobistą satysfakcję.

3. Podstawy eklezjologiczne

W Deklaracji o wychowaniu chrześcijańskim Sobór Watykański II naucza, że „młodzież [...] jest nadzieją Kościoła” (DWCh 2). Stwierdzenie to zostało umieszczone w kontekście obowiązku duszpasterzy, którzy mają za zadanie uczynienia wszystkiego, co jest konieczne, aby wszyscy ludzie, a zwłaszcza młodzi, korzystali z wychowania chrześcijańskiego. Według św. Jana Pawła II istnieją dwie przesłanki do uznania młodzieży za nadzieję Kościoła. Pierwsza z nich, demograficzna, związana jest z faktem, że ludzie młodzi stanowią w wielu krajach połowę populacji. W wielu przypadkach można więc mówić, że młodzi ludzie to połowa Ludu Bożego (por. ChL 46). Druga przesłanka jest natury eklezjologicznej, i jest uznawana za głębszą od poprzedniej. „Kościół dostrzega [...] ofiarną wielu młodych, ich pragnienie zbudowania lepszego świata i udoskonalenia wspólnoty chrześcijańskiej. Dlatego patrzy na nich z uwagą, jako na uprzywilejowanych uczestników nadziei, którą napełnia go Duch Święty. Łaska działająca pośród mło-

---

⁴⁷ Tamże.

dzieży przygotowuje liczebny i jakościowy rozwój Kościoła. Słusznie możemy więc mówić o *Kościele młodych*, pamiętając, że Duch Święty odnawia we wszystkich młodość łaski⁴⁸.

Założony przez Chrystusa Kościół zawiera w sobie pierwiastek młodości⁴⁹. Jezus wyraził go w metaforze: „nikt [...] młodego wina nie wlewa do starych bukłaków (Mt 2, 22), która zawiera ideę nowego życia wyłaniającego się z wieczności, spotykającego się z pragnieniem zmiany i nowości. Cechy te charakteryzują ludzi młodych. Ewangelia, nadająca treść życia uczniom Chrystusa, także zawiera w sobie nowość i radykalizm, będące udziałem młodzieży. Nie w sposób przypadkowy, lecz w wyniku zamysłu Jezus wybrał na apostołów osoby młode, cechujące się pragnieniem nowości, zmiany i radykalizmem życiowym. Tego oczekiwał On również od młodzieńca pragnącego podążać za Nim (por. Mk 10, 17-22). „Kościół narodził się z porywów młodości, wzbudzanych przez Ducha Świętego żyjącego w Chrystusie i przez Niego przekazanych uczniom i apostołom, a następnie wspólnotom zgromadzonym przez nich począwszy od dnia Pięćdziesiątnicy⁵⁰”.

Młodość Kościoła wyraża się również w jego sile, pochodzącej od Ducha Świętego. Siła ta pozwala Kościołowi nieustannie odradzać się w myśl zasady: *Ecclesia semper reformanda*, przełamując wewnętrzne słabości⁵¹. Ta siła duchowa

⁴⁸ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Kościół młodych* (Rzym 31.08.1994), OsRomPol 15:1994 nr 11, s. 37.

⁴⁹ Benedykt XVI, Przemówienie *Jesteście młodym obliczem Kościoła i ludzkości* (São Paulo 10.05.2007), w: *Pielgrzymki Ojca Świętego Benedykta XVI 2005-2007*, s. 318-328.

⁵⁰ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Kościół młodych* (Rzym 31.08.1994), OsRomPol 15:1994 nr 11, s. 37.

⁵¹ Tenże, Przemówienie *Wy jesteście Kościołem, jesteście nim wszyscy* (Amersfoort 14.05.1985), OsRomPol 6:1985 nr nadzwyczajny I, s. 17.

pomaga Kościołowi przetrwać trudne chwile zewnętrznych prześladowań i wychodzić z nich mocniejszym i odnowionym⁵². W życiu ludzi młodych dynamizm mający źródło w Duchu Świętym pomaga przewycięzać pokusy zewnętrzne i wewnętrzne, a także skłania młodych chrześcijan do czynnego uczestnictwa w życiu Kościoła⁵³.

Obecność i zaangażowanie młodych ludzi w Kościele wiąże się z różnorodnymi wyzwaniem pastoralnymi⁵⁴. Zasadniczym jest pomoc, jaką należy udzielać gdy wyrażają potrzebę zaangażowania się w życie wspólnoty eklezjalnej⁵⁵. Naturalne dążenie do wniesienia własnego wkładu w rozwój wspólnoty Kościoła i w życie społeczne powinien spotkać się ze zrozumieniem i akceptacją duszpasterzy i innych członków Kościoła. Należy odkrywać ponadto talenty i zdolności twórcze oraz kierować je ku wyższym celom, które mogą zafascynować młodzież i wzbudzić w nich zapał⁵⁶. Zadaniem duszpasterstwa jest zachęcanie młodych ludzi do poświęcenia się wyższym wartościom, zwłaszcza tym, które oni cenią i pragną przekazywać innym⁵⁷. Do takich wartości zalicza się: sprawiedliwość,

---

⁵² Franciszek, Homilia *Czy jesteście otwarci na „Boże niespodzianki”?* (Rzym 19.05.2013), OsRomPol 34:2013 nr 7, s. 20-22.

⁵³ Św. Jan Paweł II, Dialog z młodzieżą *Odpowiedzi na pytania dotyczące wiary, Kościoła, świata* (Lyon 5.10.1986), OsRomPol 7:1986 nr 10, s. 27.

⁵⁴ Por. T. Panuś, *Młodzież nadzieją Kościoła. A czy Kościół jest nadzieją młodzieży?* w: *Troska Kościoła o współczesną młodzież*, s. 92-104.

⁵⁵ Benedykt XVI, *Przemówienie Święci zmieniają Kościół i świat* (Kolumbia 20.08.2005). w: *Pielgrzymki Ojca Świętego Benedykta XVI 2005-2007*, s. 67-68.

⁵⁶ Franciszek, *Przemówienie Jesteście polem Bożej wiary* (Copacabana/Rio de Janeiro 27.07.2013), OsRomPol 34:2013 nr 8-9, s. 15-16.

⁵⁷ Benedykt XVI, Homilia *Rodzina, szkoła, parafia – miejsca formacji chrześcijanina* (Monachium 10.09.2006), w: *Pielgrzymki Ojca Świętego Benedykta XVI 2005-2007*, s. 177-178.

pokój, braterstwo, przyjaźń, solidarność, niestosowanie przemocy⁵⁸. Są one zgodne z nauczaniem Jezusa, „dlatego też młodzi znajdują w Ewangeliu bardziej trwałe i autentyczne wsparcie ideału zgodnego z ich dążeniami i planami”⁵⁹.

Wyzwaniem dla duszpasterstwa jest wychodzenie naprzeciw niepokojom, lękom, obawom, troskom i rozczarowaniom, będącym udziałem współczesnej młodzieży⁶⁰. Ich źródłem są najczęściej uwarunkowania panujące w świecie, a także pokusy typowe dla wieku młodzieńczego. Zadaniem duszpasterzy i wspólnot kościelnych jest pomóc młodym ludziom w przezwyciężeniu trudności. Konieczna jest szczerza życzliwość, umożliwiająca znalezienie odpowiednich sposobów wsparcia⁶¹. Nie można przy tym zapominać o stawianiu wymagań, ukierunkowujących wysiłek formatorów i formowanych. Wymagania te powinny być stawiane w sposób rozsądny i konsekwentnie egzekwowane.

Kolejnym wyzwaniem dla duszpasterstwa jest pomoc we włączeniu się przez młodzież w apostołstwo Kościoła⁶². Młodym ludziom należy ukazać apostołstwo świeckich jako posługę „wobec braci bliskich i dalekich, w jedności z Kościołem ewangelizującym”. Młodzi powinni coraz szerszej odkrywać dziedziny zaangażowania apostołskiego. Formą aktywizacji

⁵⁸ Św. Jan Paweł II, List do Młodych *Parati semper* (31.03.1985), nr 3.

⁵⁹ Tenże, *Dialog z młodzieżą Odpowiedzi na pytania dotyczące wiary, Kościoła, świata* (Lyon 5.10.1986), s. 27.

⁶⁰ Benedykt XVI, Przemówienie *Przekazujemy wiarę przyszłym pokoleniom* (Monachium 9.09.2006), w: *Pielgrzymki Ojca Świętego Benedykta XVI 2005-2007*, s. 159-161.

⁶¹ Franciszek, Homilia *Bez obawy, idźcie służyć* (Copacabana/Rio de Janeiro 28.07.2013), *OsRomPol* 34:2013 nr 8-9, s. 17-19.

⁶² Św. Jan Paweł II, *Orędzie na IX i X Światowy Dzień Młodzieży* (21.11.1993), *OsRomPol* 15:1994 nr 2, s. 5.

apostolskiej młodzieży jest dialog, w którym młodzi powinni dzielić się z Kościołem swoimi dążeniami i planami, zaś Kościół powinien przedstawić im Ewangelię i wynikające z niej obietnice i wymagania. „Ten dwustronny dialog, który powinien przebiegać w klimacie serdeczności, otwarcia się i odwagi, ułatwi spotkanie się pokoleń i wymianę pomiędzy nimi, zaś dla Kościoła i społeczeństwa będzie źródłem bogactwa i młodości” (ChL 46).

Ważnym terenem apostołstwa młodzieży jest Kościół, a zwłaszcza jego wspólnoty lokalne⁶³. Wspólnoty te niekiedy dotknięte są kryzysami, stagnacją rozwoju lub brakiem dynamizmu. Powołaniem młodych ludzi jest ożywianie tych wspólnot i przenikanie ich młodzieńczym dynamizmem⁶⁴. Młodzi ludzie, podobnie jak starsi członkowie tych wspólnot, wezwani są do przyjęcia krzyża związanego z niedoskonałością członków Kościoła oraz odpowiedzialności za ich wzrost i rozwój⁶⁵. Zadaniem natomiast duszpasterzy i wszystkich wierzących jest wszczepianie młodzieży odwagi i męstwa, aby coraz pełniej rozumiała naturę Kościoła i bardziej angażowała się na rzecz jego odnowy⁶⁶.

Szczególnym miejscem realizacji apostołstwa młodych w Kościele są zrzeszenia religijne. Ich różnorodne charyzmaty

---

⁶³ Por. M. Taburski, *Uczestnictwo w młodzieżowej wspólnocie religijnej nadzieją na dojrzałość osobową i społeczno-obywatelską*, w: *W trosce o młodzież*, s. 353-364.

⁶⁴ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Trwajcie w wierze, nadziei i miłości* (Postojna 18.05.1996), OsRomPol 17:1996 nr 7-8, s. 13.

⁶⁵ Benedykt XVI, Przemówienie *Dobro i społeczeństwo nie mogą przetrwać bez wolontariatu* (Wiedeń 9.09.2007), w: *Pielgrzymki Ojca Świętego Benedykta XVI 2005-2007*, s. 443-448.

⁶⁶ Św. Jan Paweł II, Homilia *Bądźcie znakiem nadziei dla Kościoła i świata* (Manila 15.01.1995), OsRomPol 16:1995 nr 3, s. 21-22.

dają możliwość wielorakiego zaangażowania się w apostołat oraz odpowiadają zróżnicowanym potrzebom duchowym, psychicznym i egzystencjalnym młodzieży⁶⁷. Dlatego zadaniem duszpasterzy jest stworzenie swoistej „oferty pastoralnej” w postaci ruchów, stowarzyszeń i małych grup religijnych, dających możliwość zaspokojenia różnorodnych pragnień i dążeń oraz realizacji różnych form apostołstwa. Wyzwaniem jest przy tym takie kierowanie życiem tych wspólnot, aby sprzyjały prawidłowej formacji osobowej, duchowej i apostołskiej swoich członków⁶⁸.

Wyzwaniem dla duszpasterstwa jest formacja młodzieży do apostołstwa w świecie⁶⁹. Młodzi ludzie powołani są do ewangelizacji rzeczywistości ziemskich. Jako konieczność jawi się pomoc młodzieży w otwarciu na świat i jego potrzeby, zwłaszcza duchowe. Konieczne są ponadto programy formacyjne kształtujące postawy służebne oraz odpowiedzialność za siebie i swoje życie, a także za innych. W formacji należy uwrażliwiać młodzież na potrzeby innych ludzi, zwłaszcza ubogich i opuszczonych⁷⁰. Ważnym aspektem formacji apostołskiej jest kształtowanie umiejętności współdziałania⁷¹; młodzi ludzie

---

⁶⁷ Por. M. Kielska, *Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży – akcja czy formacja*, w: *W trosce o młodzież*, s. 373-380.

⁶⁸ Św. Jan Paweł II, Przemówienie *Miejsce młodzieży w Kościele i w świecie* (Turyn 3.09. 1988), *OsRomPol* 9:1988 nr 9, s. 24.

⁶⁹ Franciszek, Przemówienie *Potrzebny jest tlen Ewangelii* (Rzym 14.10.2013), *OsRomPol* 34:2013 nr 12, s. 18-19.

⁷⁰ Por. W. T. Danilewicz, *Rola Kościoła w zakresie wspomagania i aktywizowania młodzieży w środowisku lokalnym*, w: *W trosce o młodzież*, s. 365-372.

⁷¹ Franciszek, *Orędzie na XXVII Światowy Dzień Młodzieży 2013 r.*, *OsRomPol* 34:2013 nr 1, s. 18.

powinni mieć świadomość, że „ich apostołat przynależy do misji Kościoła w świecie”⁷².

Zakończenie

Duszpasterstwo młodzieży, rozumiane jako towarzyszenie młodym ludziom w drodze do pełnego zjednoczenia z Bogiem, ma głębokie podstawy teologiczne, przede wszystkim chrystologiczne, pneumatologiczne i eklezjologiczne. Młodzi ludzie zostali powołani przez Boga, aby przez życie pójść za Chrystusem w mocy i świetle Ducha Świętego. Swoje powołanie mają oni realizować w Kościele i w świecie. Rzeczywistości te są nie tylko terenem ich egzystencji, lecz także przedmiotem działalności apostołskiej. Obecność młodych osób w Kościele i społeczeństwie, obdarzonych powołaniem i mających do spełnienia misję daną przez Boga, wiąże się z koniecznością otoczenia ich troską przez całą wspólnotę Kościoła, od Kościoła domowego poczynając, przez wspólnoty lokalne, aż po Kościół powszechny.

Słowa kluczowe: teologia pastoralna, duszpasterstwo młodzieży, chrystologia, pneumatologia, eklezjologia.

Theological Foundations of Youth Ministry

The youth ministry is an organized saving institution for the youth, which is based on the ordinary and extraordinary mini-

---

⁷² Św. Jan Paweł II, Homilia *Posłannictwo młodzieży w Kościele i świecie* (Denver 14.08.1993), OsRomPol 14:1993 nr 11, s. 26.

stry. The basic aim of the youth ministry is leading young people to their maturity in faith so that they could become the witnesses of Christ. It also aims at shaping "the new person" in a young man by influencing him in the intellectual, emotional, moral, social and religious dimension. As the saving mission, it is based on theological grounds, among which the most vital are the christological, pneumatological and ecclesiological ones. Young people are called by Christ to follow Him and to unite their lives to Him. Their vocation and mission can be fulfilled in cooperation with the Holy Spirit Who sends them His gifts. Young people should fulfil their Christian and personal vocation in the Church and in the world by engaging themselves into the development of the community and the sanctification of the human society.

Keywords: pastoral theology, youth ministry, Christology, pneumatology, ecclesiology.